

sosiálarin

telf. 1 47 20. 1 18 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosiálarin

Útgevandi: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Fyrirtaks- Hogni Djurhuus
og blaðstjóri: Jóhann Mortensen
Bládmenn: Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiálarin
Prent: Dimmalætting

Um orku

MILLUM ANNAÐ orsaka av tí stóra áhuga sum einstaklingar, stovnar og feløg vísu seinasta blaðskoytinum í Sosiálarinum um havbúnað og tann hátt eitt tilfíkt aktuelt evni varð viðgjørt uppá, fara vit nú undir eitt nýtt blaðskoyti. Hesaferð er evnið ikki minni aktuelt. Evnið eitur ORKA, og fer at ganga íggjøgnum nøkur av komandi leygardagsbløðunum.

SERLIGA AKTUELT tykir okkum hetta avnið vera júst nú, av tí at tað er frábøðað eitt orkuorðaskifti í tinginum, sum kemur saman nú týsdagin. Vit fara at viðgera verandi og komandi orkutørv og ætlaðar útbyggingar. Vit fara at viðgera alternativar orkumøguleikar til vatnið og oljuna so sum vindorku, kolorku, hitapumpur, aldukraft og somuleiðis ætlanina um eitt el-samarbeiði við íslendingar. Harafrat vilja vit royna at fáa so nógv fólk sum gjørligt, úr øllum landinum, úr øllum politiskum flokkum, at siga sína hugsan — gera sínar metingar.

VIT META, at hetta evnið, hóast nógv umrøtt áður, er als ikki liðugt viðgjørt enn og langt frá allir upplýsingar komnir fram. Endamál okkara er fyrst og fremst at skapa eitt so breitt og seríøst tjak sum gjørligt, soleiðis at flest øll fáa einnilt í orkuorðaskifti og orkumál yvirhøvur. Harafrat, at tann niðurstøða tingið kemur til í hesum máli, verður tikið á breiðast møguligum grundarlagi.

ORKUMÁLID snýr seg ikki bert um hundratals miljónir í iløgum til útbyggingar, men verður komandi orkupolitikur okkara ein týðandi táttur í allari vinnulívsútbygging og kappingarføri vinnulívsins her á landi.

Dieselagrigat til sølu

Gamla Dieselagrigatið 59 KVA 220/380 Volt hjá Suðuroyar Sjúkrahús til sølu. sum tað stendur. Boð undir kr. 20.000 hava ongan áhuga. Skrivlig tilboð verða at senda til umsjónarmannin.

Suðuroyar Sjúkrahús

Skipakeyp

Fyri nokrum árum síðani var mikið tjak í bløðunum í samband við eitt skipakeyp. Skipið var Svalbard eisini kallað »Skrokkurin«. Orsøkin var, at fleiri meintu, at Bjarnoy (fyrr. Vágbingur) varð seld fyri kanska einar 2 mill. kr. meira enn hennara reella handilsverð var tá, men at hesar somu 2 mill. kr. vóru lagdar afturat keypsverðinum av Svalbard. Hildið varð, at tær eyka 2 mill. kr. síðani vórðu nýttar sum eiginpeningur til keypið og umbyggingina av Svalbard.

Fyri at fáa stuðul til skipabygging eftir lóg um endurnýgging av fiskiskipafloktanum, bar lögmaður upp á mál at seta á stovn landsbanka til at fyrisita prosentbyðið av figgjanini, tí vist varð á av fleiri, at umstígingin í løtuni er ov váralig, so figgjarnevndin ikki hevur kunnað fingið teir upplýsingar, sum tørvur hevur verið á. Hesus tóku allir partar undir við.

Omanfyri nevnda referat stóð í Sosiálarinum 1970. Tit mugu orsaka, at nummarið á blaðnum er burturlivið. Tað hevur nú ongan týðning, men tað, sum hevur týðning, ja, sum er heilt áhugavert, er tað, at tað var sambandshøvdingin Kristian Djurhuus, sum tá var lög-

núverandi lögmaður, fordi seg fram í Dimmu og mótmælti keypinum av Svalbard. Hann meinti, at menninir, sum keyptu Svalbard ikki høvdu nakran reellan eiginpening. Menninir høvdu fingið eiginpening við teimum fyrr nevndu eyka 2 milliónum. Ein eiginpeningur upp á 2 mill. kr. er við tí galdandi figgjarminstri-num fyri fiskiskip nokk til ein skipasáttmála upp á 20 mill. kr. Pauli mótmælti tá sum limur í figgjarnevndini, tí tað almenna partvis stuðlar og partvis figgjar ein stóran part av hvørjum einasta nýggjum skipasáttmáli. Minnist meg rætt endaðu partar av »skrokkamáluni« í Føroya rætti.

Fyri stuttum er nýggjur stórusáttmáli gjørdur um skipabygging. Fyri-

bilssáttmáli fyri umleið 150 mill. kr. í bløðum og útvarpi verður sagt, at figgingin er 80% úttanlandslán, 10% stuðulslán frá landsstýrinum og so sjálvandi 10% í eiginpeningi. Figgjarnevndin og landsstýrið hava játtað stuðulslán; men nú kemur tað lagna: Stovnararnir av partafelagnum appellerað til potentiell partaeigarar við, at eitt av tí góða við projektinum er, at teir bert skulu tekna 3 til 3,5 mill. kr. í partapeningi. Hetta svarar til 2—3% í eiginpeningi. Hvussu tær i-restandi 11—12 mill. kr. í eiginpeningi skulu ella eru (?) fingnar til vega, er ikki alment; men partaeigararnir skulu í øllum førum bert tekna 3—3,5 mill. kr. og tí eisini bert hefta fyri hesa upphædd.

Eg havi nevnt Paula, tí tað, at partapeningurin

bert skal verða 2—3% er so við og við vorðið almenn vitan, og harvið gangi eg út frá, at bæði Pauli, landsstýrið og figgjarnevndin eru vitandi um hetta. »Skrokkamálið« er nevnt, tí mær tykir, at hetta er eitt skipakeyp, tó i nógv størri krónutali, hvar tað aftur sær út til at verða trupult at fáa tey neyðugu 10% í reillum eiginpeningi til vega.

Hetta er ikki skrivað sum ein roynd at støða einum góðum projekti. Bert fyri at vita, um stuðulstreymarnar hjá landsstýrinum eru broyttar, ella um tað bert er praksis, so tey til framtíðarprojekti kunna vita, hvussu nógv eitt ætlað projekt krevur av eiginpeningi.

x.

»Mæla til landsbanka«

Lögmaður Kristian Djurhuus bar upp á mál at stovna landsbanka!!!

Hvat siga sambandsmenninir í dag ???

»Undir viðgerðini á tingi av uppskoti til endurnýgging av fiskiskipafloktanum, bar lögmaður upp á mál at seta á stovn landsbanka til at fyrisita prosentbyðið av figgjanini, tí vist varð á av fleiri, at umstígingin í løtuni er ov váralig, so figgjarnevndin ikki hevur kunnað fingið teir upplýsingar, sum tørvur hevur verið á. Hesus tóku allir partar undir við.«

Omanfyri nevnda referat stóð í Sosiálarinum 1970. Tit mugu orsaka, at nummarið á blaðnum er burturlivið. Tað hevur nú ongan týðning, men tað, sum hevur týðning, ja, sum er heilt áhugavert, er tað, at tað var sambandshøvdingin Kristian Djurhuus, sum tá var lög-

maður, og sum tá bar hetta upp á mál.

Ikki tí, hetta hava javnaðarmenn barst fyrst frá fyrsta degi av. Hevði Kristian Djurhuus verið líka iðin eftir at fingið ein landsbanka av fyrstan tíð, so hevði nógv sæð annarleiðis út fyri fjøldina enn tað ger. Men tíverri Kristian Djurhuus, tygum vóru ov seinur at fortelja tykkara veljarum, í 1970, at neyðugt var við einum slíkum banka.

Men eftirmenninir hjá fyrrverandi lögmanni, Kristiani Djurhuus, — teir sum nú mynda sambandsflokkinn — eru reindyrkaðar konservatar kreftir í mun til »hann. Teir vilja ikki hoyra orðið »landsbanki« nevnt.

Hetta sigur sambandsveljarunum og øllum Føroya fólk ikki so lítið, hvussu langt aftur úr sigldur sambandsflokkurin er nú, og hvussu stókk konservativur hann er blivin, hóast tað mótsetta kundi væntast, tá yngri kreftir komu til.

Eitt annað dømi er Smyril. Hesa rutu, sum Strandferðslan hevur uppbyggt, hana hevur okkara borgarliga afturhaldsstýrið avreitt til tvey islendsk skipafelag og eitt føroyskt skipafelag.

Hvat siga veljararnir hjá sitandi samgongu. Eru teir glaðir fyri hesa avreiðing?

Jú, tann minni parturin er glaður fyri slíka gerð, meðan meirilutin bara má standa og hyggja at.

Men eg skal geva tykkum eini góð ráð! Veljið ikki talsmenn fyri slíkar flokkar aftur inn á ting, men fylkist um tann flokkinn, sum er garanturin í móti sikkum svikarum!

Vendið deyðsiglarslandsstýrinum bakið!

Fylkist um javnaðarflokkinn, sum er arbeiðaraflokkurin burturav!

Hann verjir smámanna-interessurnar so sum hann altíð hevur gjørt og tað fer hann altíð at gera!

At enda tingmenn floksins, høvdu tit ikki kunnað skriva eina grein av og á, ikki teig upp og teig niður, men eina styttri grein, og serliga formaðurin!

Sosiálistur

Lögmaður skrivar politiska verðinssøgu

Ein stór statsmann enn lögmann í kloddapolitikki skal ein valla finna í verðinssøgu. Aðrenn laksasamráðingarnar eru meira enn júst byrjaðar, fer hann í útvarpið og sigur, at vit helst verða noyðdir at slaka, orsakað av at norðmenn koma EEC-monnum á baki.

Sovorðið samráðingarplegg sum tað, ið okkara »sokallaði« lögmaður gav EEC-monnum og norðmonnum eisini fyrst tann skuld, skal ein leita

leingi eftir.

Lögmaður, Pauli Ellefsen, hann, ið fyri fáum árum síðan hálvdi eina spennina fyri og aðra eftir útyvir Føroya Fólk, um hvussu stýrt og samráðst átti at verið, um hvørji úrslit vit høvdu nátt um bert sambandsflokkurin var umboðaður í Tinganesi, sigur við útvarpið, ein tíðindastovn, mitt undir samráðingunum, at vit helst koma at slaka eitt sindur fyri EEC, tí norðmenn koma eisini at

leggja trýst á okkum.

Hugsíð tykkum eitt hvørt arbeiðsgevarafelag, sum í fyrstu samráðingarrundu sigur alment, at vit koma helst at slaka eitt sindur, tí onnur feløg koma eisini at stilla krav. Já, tá hevði verið hugaligt at veri Ingeborg Vinther ella Karl Johannesen. Tá var bara at havt nógv stór krav.

Við hasum úttalilsinum hevur Pauli Ellefsen, lögmaður Føroyalands skrivað sína politisku

verðinssøgu í halahoykni meira enn nakar flongdur hundur.

Vónandi er onkur annar innan samgonguna, sum er meir at sær komin, ið tekur sær um reiggj. Hatta lagið má stóðga, aðrenn annað samráðingarfarið byrjar, og aðrenn norðmenn koma.

Kanska er tað lagkokan, hann gjørdi á vaglinum hin gitna 1. mai, hann nú vil býta so kristiliga millum hini Europæisku

Framhald á síðu 14